

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Να διατηρηθεί μέχρι :
Βαθμός Ασφαλείας :

Μαρούσι, 22 - 7 - 2024
Αρ. Πρωτ.: 83189/Θ1

Ανδρέα Παπανδρέου 37
Μαρούσι Τ. Κ. 15180
Πληροφορίες : Ν. Σπανός
Τηλέφωνο: 210-3442829
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: dthridmy@minedu.gov.gr

Προς: Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
του ΥΠΑΙΘΑ

ΘΕΜΑ: Η αριθ. **5129/13-6-2024 ερώτηση** που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του «ΣΥΡΙΖΑ» Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς.

Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 5129/13-6-2024 την οποία κατέθεσαν δώδεκα (12) Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ» Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς με θέμα: «Απαράδεκτη η καθυστέρηση ίδρυσης μουσουλμανικού νεκροταφείου στην Αθήνα» και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Τα ζητήματα κατασκευής και λειτουργίας κοιμητηρίων καθώς και του ενταφιασμού νεκρών δεν εντάσσονται στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού. Όμως το ΥΠΑΙΘΑ διατηρεί ειδικό ενδιαφέρον για το ζήτημα από πλευράς προστασίας της θρησκευτικής ελευθερίας των ενδιαφερομένων.

Το νομικό πλαίσιο λειτουργίας των Νεκροταφείων καθορίζεται ιδίως από: α) Α.Ν. 445/1968 «Περί Κοιμητηρίων και ενταφιασμού Νεκρών», β) Α.Ν. 582/1968 «Περί Δημοτικών και Κοινοτικών Κοιμητηρίων, γ) Άρθρα 966 και 970 του Αστικού Κώδικα και δ) Άρθρο 1 περ. 10 της ΚΥΑ Α5/1210/1978.

Σύμφωνα με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, α) τα κοιμητήρια ανήκουν στους Δήμους οι οποίοι έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα ενταφιασμού των νεκρών και συνεπώς δεν επιτρέπεται η κατασκευή και λειτουργία κοιμητηρίων από ιδιώτες ή θρησκευτικές κοινότητες και β) όλοι όσοι διαβιούν στη χώρα μας, ανεξαρτήτως θρησκεύματος, έχουν δικαίωμα ενταφιασμού στα υφιστάμενα δημοτικά κοιμητήρια. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά την περίοδο 2010 έως και 2014 έχουν πραγματοποιηθεί στα κοιμητήρια όλων των Δήμων της Αττικής περίπου εκατόν εβδομήντα (170) ταφές μουσουλμάνων.

Κατά καιρούς διατυπώνεται το αίτημα να κατασκευαστεί και να λειτουργήσει νεκροταφείο μόνο για μουσουλμάνους που θα λειτουργεί υπό την ευθύνη τους (χωρίς ποτέ να προσδιορίζεται ποιο ακριβώς φυσικό ή νομικό πρόσωπο θα έχει την σχετική ευθύνη) και σύμφωνα με τις παραδόσεις του Ισλάμ οι οποίες, μεταξύ άλλων, δεν επιτρέπουν την εκταφή των σωρών. Με την εξαίρεση των μουσουλμανικών νεκροταφείων της Θράκης, της Ρόδου και της Κω (τα οποία προστατεύονται από τον νόμο καθώς προϋπήρχαν του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου) η κατασκευή αποκλειστικά μουσουλμανικού νεκροταφείου που θα λειτουργεί υπό την ευθύνη μουσουλμάνων αντίκειται στο νόμο και την εν γένει πολιτική της χώρας ως προς την κατασκευή και λειτουργία νεκροταφείων και τον ενταφιασμό νεκρών.

Όμως το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο επιτρέπει την κατασκευή ενός μουσουλμανικού ταφώνα εντός νεκροταφείου και συγκεκριμένα εντός του χώρου που κατά το νόμο πρέπει να διατίθεται για τους μη ορθοδόξους χριστιανούς.

Θέση του ΥΠΑΙΘΑ είναι ότι η κατασκευή μουσουλμανικού ταφώνα πρέπει να γίνει με αποκλειστική χρηματοδότηση από την διοίκηση του ενδιαφερόμενου νεκροταφείου (ή της Περιφέρειας Αττικής) και η λειτουργία του θα πρέπει να είναι απολύτως σύμφωνη με τα γενικώς ισχύοντα. Επίσης, ειδικά στην Αττική όπου υπάρχει αντικειμενική έλλειψη χώρου για την κατασκευή νεκροταφείων θα πρέπει να υπάρξει ειδική μελέτη ώστε η διάρκεια ζωής ενός μουσουλμανικού ταφώνα να μπορεί να ανταποκριθεί τουλάχιστον στις υφιστάμενες ανάγκες.

Η διοίκηση του Διαδημοτικού Νεκροταφείου Σχιστού (το οποίο διαχειρίζεται ο Σύνδεσμος Δήμων Πειραιά και Δυτικής Αττικής που αποτελείται από τους Δήμους Πειραιά, Κερατσινίου-Δραπετσώνας, Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη Ρέντη, Κορυδαλλού, Περάματος και Μοσχάτου-Ταύρου) έδειξε ενδιαφέρον για την κατασκευή μουσουλμανικού ταφώνα και ζήτησε, όπως προβλέπει ο νόμος, την σύμφωνη γνώμη της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, της Ιεράς Μητρόπολης Πειραιώς και της Ιεράς Μητρόπολης Νικαίας. Σημειώνεται ότι ολόκληρο το νεκροταφείο κείται σε έκταση που παραχώρησε η Εκκλησία της Ελλάδος ακριβώς για αυτό τον σκοπό.

Κατόπιν αιτήματος της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων, η Διαρκής Ιερά Σύνοδος στη συνεδρία της 7/4/2016 αποφάσισε ομόφωνα την παραχώρηση της χρήσης συγκεκριμένης έκτασης για την κατασκευή του μουσουλμανικού ταφώνα. Αμέσως μετά την παροχή της σύμφωνης γνώμης της Εκκλησίας πραγματοποιήθηκε ειδική σύσκεψη στο ΥΠΑΙΘΑ στις 22/4/2016 με θέμα την κατασκευή του μουσουλμανικού τομέα (ταφώνα) στο Διαδημοτικό Νεκροταφείο Σχιστού κατά την οποία η τότε Κυβέρνηση εκδήλωσε την αμέριστη υποστήριξή της στο έργο ενώ η Περιφέρεια Αττικής επιβεβαίωσε την απόφασή της να χρηματοδοτήσει την κατασκευή του. Στις 5/10/2016 πραγματοποιήθηκε μια ακόμα σύσκεψη για το θέμα στην έδρα της Περιφέρειας Αττικής η οποία εξ αρχής στήριξε όλη την προσπάθεια.

Μετά από την παροχή σύμφωνης γνώμης της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, των οικείων Μητροπόλεων και των Δήμων του Διαδημοτικού Νεκροταφείου στο Σχιστό, το Δ.Σ. του Συνδέσμου αποφάσισε στις 23/5/2017 (αρ. απόφ. 22/2017) την επέκταση του Κοιμητηρίου με την συμπερίληψη της κατασκευής του μουσουλμανικού ταφώνα.

Όμως έκτοτε δεν έχει προχωρήσει η διαδικασία (μελέτες, εργασίες κλπ) για την κατασκευή της επέκτασης του κοιμητηρίου, στην οποία συμπεριλαμβάνεται και ο μουσουλμανικός ταφώνας διότι, σύμφωνα με την Διοίκηση του Νεκροταφείου δεν έχει τελεσιδικήσει η διαφορά μεταξύ Συνδέσμου και αναδόχου εταιρίας που είχε αναλάβει την κατασκευή του Νεκροταφείου Σχιστού, διαφορά η οποία έχει αχθεί ήδη στα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια για κρίση.

Σε κάθε περίπτωση, η κατασκευή μουσουλμανικού ταφώνα καθώς και οι όροι λειτουργίας του πρέπει να είναι σύμφωνοι με την κείμενη νομοθεσία και να μην εισάγουν διακρίσεις κατά αποθανόντων μη μουσουλμανικού θρησκευματος (ειδικότερα ως προς το ζήτημα των όρων και προϋποθέσεων της μη εκταφής).

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΙΤΤΑΔΑΚΗΣ

Εσωτερική Διανομή:

- 1) Γραφείο Υπουργού
- 2) Γραφείο κ.Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων
- 3) Δ/νη Θρησκευτικής Διοίκησης
Τμήμα Μουσουλμανικών Υποθέσεων